

Waarom is elektronisch aanbesteden goed voor overheidsopdrachten?

E-aanbesteding betekent dat de gunningsprocedure volledig elektronisch verloopt: de aanbesteding wordt online aangekondigd (e-aankondiging), alle documenten zijn online beschikbaar (e-aanbestedingsdossier), inschrijvers melden zich elektronisch bij de aanbestedende dienst (e-offertes), enz.

E-aanbesteding kan aanbestedingen sterk vereenvoudigen, afval verminderen en, doordat de concurrentie op de eengemaakte markt wordt gestimuleerd, de aanbestedingsresultaten verbeteren (lagere prijs, betere kwaliteit).

Overheidsinstanties die al op e-aanbesteden zijn overgeschakeld, melden besparingen van 5 tot 20%. Gezien de omvang van de totale aanbestedingsmarkt in de EU kan elke 5% besparingen de overheid zo'n 100 miljard euro opleveren.

E-aanbesteding geleidelijk verplicht in de EU

Gezien de voordelen, stellen de nieuwe regels het gebruik van **e-aanbesteding geleidelijk verplicht**. Wat betekent dit in de praktijk?

- Vanaf maart 2016 zijn e-aankondigingen (aanbestedingen worden online aangekondigd) en online toegankelijke aanbestedingsdossiers verplicht
- Vanaf maart 2017 moeten offertes bij aankoopcentrales (overheidsdiensten die namens andere overheidsdiensten aankopen doen) online worden ingediend (e-offertes)
- Vanaf september 2018 zijn e-offertes verplicht voor alle overheidsopdrachten en aanbestedende diensten

Alle bedrijven moeten kunnen meedingen

In de nieuwe richtlijnen staat uitdrukkelijk dat de middelen die worden gebruikt voor elektronische communicatie niet-discriminerend, vrij beschikbaar en interoperabel moeten zijn. Dit betekent dat aanbestedende diensten ervoor moeten zorgen dat alle bedrijven aan hun aanbestedingsprocedure kunnen meedoen. Zo'n dienst mag bijvoorbeeld niet eisen dat bedrijven die willen inschrijven, software installeren die niet vrij toegankelijk is.

E-handtekeningen

Om zeker te weten dat een offerte ook echt afkomstig van een bepaald bedrijf, kunnen elektronische handtekeningen worden gebruikt. In veel gevallen kan met zo'n elektronische handtekening ook de inhoud van documenten worden beveiligd (encryptie).

Volgens de nieuwe richtlijnen mogen de lidstaten zelf kiezen of ze elektronische handtekeningen gebruiken. De landen moeten wel nagaan of de beveiligingsvereisten proportioneel zijn. Vanwege interoperabiliteitsproblemen is het gebruik van een e-handtekening niet verplicht.

Om aanbestedende diensten te helpen bij het valideren van e-handtekeningen uit een ander EU-land, moeten de landen bepaalde e-handtekeningen wederzijds erkennen. Ieder land moet een lijst van betrouwbare e-handtekeningen bekendmaken, die vervolgens allemaal op een "vertrouwenslijst" komen. Iedere lidstaat moet alle handtekeningen op de vertrouwenslijst accepteren.

E-Certis

E-Certis¹ is een **gratis online informatiesysteem** voor bedrijven en aanbestedende diensten over:

- de *vereiste documenten* voor het inschrijven op een openbare aanbesteding in een ander EU-land
- de bij openbare aanbestedingen overal in de EU *meest gevraagde certificaten*. Zo kunnen bedrijven en inschrijvers weten welke informatie er wordt gevraagd/verstrekkt en op basis daarvan *wederzijds aanvaardbare equivalenten* kiezen

De EU-landen moeten bekendmaken welke certificaten er bij openbare aanbestedingen in hun land worden verlangd, en die informatie ook actueel houden. Zo vinden gebruikers in e-Certis altijd actuele en correcte informatie. Wie een aanbesteding uitschrijft, moet in e-Certis nagaan wat voor certificaten er beschikbaar zijn, om te voorkomen dat inschrijvers te veel certificaten insturen.

Dynamische aankoopssystemen

Dynamische aankoopssystemen (DPS) zijn elektronische systemen waarin aanbestedende diensten allerlei bedrijven kunnen vinden die gestandaardiseerde werkzaamheden, goederen of diensten aanbieden, en waarvan de capaciteiten al zijn gecontroleerd. Ook voor deze systemen brengt de nieuwe wetgeving verandering:

- de systemen zijn grondig **vereenvoudigd**
- bedrijven kunnen de systemen tijdens de hele procedure **gemakkelijk en op elk gewenst moment** raadplegen
- het bestaan en de werking van de verschillende systemen worden voor bedrijven **permanent bekendgemaakt**

Elektronische veilingen

De **procedure** voor een elektronische veiling wordt in wezen niet gewijzigd.

In een **speciale aanbestedingsprocedure**, als de offertes eenmaal zijn ingediend en beoordeeld, kan een elektronische veiling worden georganiseerd **om de definitieve prijs te bepalen**, meestal voor standaardgoederen, -werken of -diensten.

Elektronische catalogi

¹ <http://ec.europa.eu/markt/ecertis/login.do?selectedLanguage=en>

Een elektronische catalogus is een volledig **nieuw aanbestedingsinstrument** voor aanbestedende overheidsdiensten en bedrijven. Het biedt bedrijven de mogelijkheid om hun offerte in een gestructureerd formaat in te dienen. Zo'n offerte kan dan bij de aanbestedende dienst **automatisch beoordeeld** worden, wat in de kosten scheelt en bovendien efficiënter is.